

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DOK-1-421/30/04/GG

Warszawa, 2004-08-12

D E C Y Z J A Nr DOK - 79/2004

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Deere & Company z siedzibą w Moline (Illinois, USA), **wyraża zgodę na dokonanie koncentracji**, polegającej na przejęciu przez Deere & Company kontroli nad spółką „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. z siedzibą w Jelonku k/Poznania.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 31 maja 2004 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu przez Deere & Company z siedzibą w Moline (Illinois, USA), kontroli nad spółką „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. z siedzibą w Jelonku k/Poznania, poprzez nabycie 60% udziałów tej spółki.

W związku z tym, iż:

- spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie koncentracji, bowiem łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył 50 mln euro, tj. kwotę

określoną w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z póź. zm.), zwanej dalej ustawą antymonopolową,

- przejęcie kontroli przez jednego przedsiębiorcę nad innym przedsiębiorcą, jest jednym ze sposobów koncentracji określonym w art. 12 ust. 2 pkt. 2 ww. ustawy,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzoneracyjnych, wymienionych w art. 13 ustawy antymonopolowej, powodująca odstępianie od obowiązku zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej także organem antymonopolowym, wszczął postępowanie w niniejszej sprawie, o czym powiadomił stronę pismem z dnia 16 czerwca 2004 r.

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje.

Przyczyny i opis transakcji.

Na podstawie porozumienia zawartego w dniu 8 września 1999 r. pomiędzy Deere & Company, a Rolimpex S.A. z siedzibą w Warszawie, została utworzona spółka „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o., w której Deere & Company objęła 40% udziałów, a Rolimpex S.A. – 60% udziałów. Docelowo jednak Deere & Company zamierzała posiadać na terenie Polski spółkę kontrolowaną w 100%, dlatego też w porozumieniu z Rolimpex S.A., a następnie w umowie spółki „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o., została przewidziana opcja zakupu (po dniu 1 stycznia 2004 r.) przez Deere & Company 60% udziałów należących do Rolimpex S.A.

Deere & Company zamierza skorzystać z przysługującego jej prawa nabycia udziałów, zapewniając tym samym kontynuację obecności na polskim rynku produktów marki „John Deere”, dystrybuowanych obecnie wyłącznie przez spółkę „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. W przypadku bowiem

nieskorzystania przez Deere & Company z opcji zakupu kontrolnego pakietu udziałów spółki „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o., Rolimpex S.A. będzie uprawniona do jednostronnego żądania likwidacji spółki (uprawnienie to przysługuje jej od dnia 1 czerwca 2004 r.). Przejęcie zatem przez Deere & Company całkowitej kontroli nad „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o., usunie ryzyko związane z możliwością likwidacji tej spółki, a ponadto powinno doprowadzić do zwiększenia efektywności jej działania, poprzez szybsze i lepsze dostosowywanie się do potrzeb polskiego rynku maszyn rolniczych.

Uczestnicy koncentracji.

I. Deere & Company – aktywny uczestnik niniejszej koncentracji – stoi na czele międzynarodowego holdingu, składającego się z wielu spółek mających swoje siedziby na terenie Stanów Zjednoczonych i Europy, w takich krajach jak: Wielka Brytania, Niemcy, Francja, Holandia, Szwecja, Finlandia, Szwajcaria, Turcja.

Działalność Deere & Company skoncentrowana jest w czterech głównych segmentach, tj.

- segmencie sprzętu rolniczego – obejmującego produkcję i dystrybucję pełnego asortymentu sprzętu rolniczego i części do tego sprzętu, m.in.: traktorów, kombajnów, żniwiarek do zbioru bawełny i trzciny cukrowej, maszyn uprawowych i siewnych, opryskiwaczy, kombajnów do siana i zielonki;
- segmencie sprzętu do użytku komercyjnego i prywatnego – obejmującego produkcję i sprzedaż drobnych traktorów do koszenia trawników, różnych rodzajów kosiarek (pchanych i samojezdnych), sprzętu do pól golfowych, pojazdów użytkowych, sprzętu do kształtowania krajobrazu i sprzętu irygacyjnego, narzędzi z napędem mechanicznym;
- segmencie sprzętu budowlanego i leśnego – obejmującego produkcję i dystrybucję szerokiego asortymentu maszyn i części stosowanych w budownictwie, w przenoszeniu mas ziemnych, przenoszeniu materiałów i zbiorach drewna, takich jak np.: ładowarki podsiebierne, spycharki

i ładowarki gaśnicowe, koparki, równiarki silnikowe, przegubowe wywrotki samochodowe, ciągniki zrywkowe, maszyny ścinająco-pakietujące;

- segmencie produktów kredytowych – zajmującego się przede wszystkim finansowaniem sprzedaży i udzielaniem leasingu na nowy i używany sprzęt rolniczy, sprzęt do użytku komercyjnego i prywatnego oraz sprzęt budowlany i leśny.

Produktami Deere & Company sprzedawanymi na terenie Polski są maszyny rolnicze marki „John Deere”, których wyłącznym importerem i dystrybutorem jest spółka „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. Zasady współpracy tej spółki z Deere & Company zostały określone w umowie dystrybucyjnej zawartej w dniu 28 listopada 2001 r. ze spółką John Deere International GmbH z siedzibą w Schaffhausen (Szwajcaria), będącej bezpośrednim dostawcą produktów „John Deere” do Polski.

Ponadto, Deere & Company na terenie Polski kontroluje, w sposób pośredni, działalność spółki Timberjack Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, zajmującej się sprzedażą maszyn przeznaczonych do wycinki i wyrębu lasu.

II. „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. – pasywny uczestnik koncentracji – sprzedaje użytkownikom na obszarze Polski maszyny rolnicze marki „John Deere”, poprzez sieć autoryzowanych dealerów, do której aktualnie należy 16 firm handlowych. Faktyczna oferta handlowa „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. obejmuje następujące rodzaje maszyn rolniczych: ciągniki rolnicze, ciągniki sadownicze, kombajny zbożowe, kombajny zielonkowe, kosiarki. Jak już wyżej wspomniano, całość asortymentu sprzedawanego przez „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. nabywana jest od firmy John Deere International GmbH ze Szwajcarii.

Udziały spółki „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. w rynku polskim w latach 2002 – 2003 w zakresie sprzedaży ww. produktów, kształtowały się następująco:

(tajemnica przedsiębiorstwa)

Spółka „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. obecnie wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Rolimpex, która prowadzi działalność na rynku krajowym w zakresie produkcji pasz i koncentratów paszowych (głównie dla drobiu), handlu towarami rolno-spożywczymi, produkcji nasion oraz usług przechowalniczych (elewatorowych) na rynku zbożowym.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ.

W myśl art. 4 pkt. 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, ceną oraz właściwość, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwość, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Uwzględniając powyższą definicję, organ antymonopolowy uznał, iż przedmiotową sprawę należy rozpatrywać o odniesieniu do dwóch odrębnych rynków właściwych, tj.:

- 1) światowego rynku produkcji kombajnów zbożowych,
- 2) krajowego rynku dystrybucji maszyn rolniczych.

Jednocześnie, mając na uwadze kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów

z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 37, poz. 334), organ antymonopolowy uznał, iż:

a) W przedmiotowej sprawie nie ma rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ *w układzie horyzontalnym*. Wprawdzie obaj uczestnicy koncentracji działają w sektorze maszyn rolniczych, ale na różnych szczeblach obrotu, tj.: Deere & Company na szczeblu produkcji, natomiast spółka „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. na szczeblu handlu hurtowego, nie występuje zatem horyzontalna styczność ich działalności.

b) W ocenie organu antymonopolowego, przedmiotowa koncentracja wywiera *w układzie wertykalnym* wpływ na światowy rynek kombajnów zbożowych¹.

Światowy rynek kombajnów zbożowych.

Deere & Company, obok takich firm jak: Case New Holland, Class, Same, Landini, zaliczana jest do czołowych producentów maszyn rolniczych, działających w skali ogólnoświatowej. Deere & Company prowadzi działalność poprzez zakłady produkcyjne zlokalizowane w różnych regionach świata, w tym w dużej części w USA, skąd zaopatruje niezależne centra sprzedaży, również zlokalizowane na całym świecie. Nie jest zatem możliwe stwierdzenie, że produkty sprzedawane w danej części świata są wytwarzane wyłącznie na tym obszarze – przykładowo kombajny zbożowe marki „John Deere” sprzedawane w Europie pochodzą m.in. z Brazylii, a ciągniki rolnicze z USA. Podobnie działają również inni, powyżej wskazani, producenci maszyn rolniczych. Są to firmy i holdingi o zasięgu światowym, nieograniczające ani niekoncentrujące działań na poszczególnych obszarach, lecz funkcjonujące w skali globalnej.

Powyższe względy przemawiają za tym, że rynek światowy jest właściwym rynkiem geograficznym dla produkcji poszczególnych rodzajów (asortymentów)

---

¹ Wydzielenie poszczególnych produktów w ramach sektora maszyn rolniczych, jako odrębnych rynków właściwych, znajduje potwierdzenie m.in. w analizie przeprowadzonej przez Komisję Europejską w kontekście koncentracji pomiędzy New Holland i Case.

maszyn rolniczych. Na tak określonym rynku aktualne udziały Deere & Company kształtują się na poziomie:

(tajemnica przedsiębiorstwa)

Krajowy rynek dystrybucji maszyn rolniczych.

Oceniając natomiast wpływ przedmiotowej koncentracji na drugi rynek właściwy, na którym działa jeden z uczestników koncentracji – „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o., tj. rynek dystrybucji maszyn rolniczych, należy wskazać, co następuje.

Deere & Company, jako główny podmiot holdingu, w skali globalnej koordynuje i zarządza działalnością całej grupy kapitałowej, nie uczestniczy natomiast bezpośrednio w systemie dystrybucji produktów marki „John Deere”. Rynek dystrybucji produktów z sektora maszyn rolniczych – w aspekcie geograficznym – ograniczony jest bowiem do poszczególnych rynków krajowych, z tego względu, iż producenci maszyn rolniczych sprzedają swoje wyroby poprzez niezależne systemy dystrybucyjne zorganizowane na poziomie krajowym, co jest charakterystyczną cechą tego sektora. Przykładowo, na terenie Europy produkty marki „John Deere” sprzedawane są za pośrednictwem centrów sprzedaży, utworzonych dla poszczególnych krajów (bądź grupy kilku krajów), które działają na obszarze swojej właściwości poprzez sprzedawców, z którymi zawierane są umowy o wyłącznej dystrybucji, z ewentualnymi modyfikacjami dotyczącymi oferty produktowej oraz zasad współpracy, wynikającymi ze specyfiki i potrzeb danego kraju.

Organ antymonopolowy uznał, iż udziały Deere & Company w rynku dystrybucji maszyn rolniczych, należy odnieść do rynku polskiego, ze względu na niezależność działania dystrybutorów maszyn rolniczych oraz ze względu na ograniczenie ich działalności do obszaru poszczególnych krajów, a także z uwagi na to, że przedmiotowa koncentracja dotyczy wyłącznie Polski (nie podlega zgłoszeniu w żadnym innym narodowym lub ponadnarodowym organie antymonopolowym). Na tak określonym rynku dystrybucji maszyn rolniczych, udział

Deere & Company należy oceniać poprzez wielkość udziału w tym rynku spółki „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. – wyłącznego dystrybutora produktów marki „John Deere” w Polsce (wielkość udziałów w rynku krajowym ww. spółki w zakresie sprzedaży poszczególnych asortymentów maszyn rolniczych marki „John Deere”, została przedstawiona w tabeli na str. 5 niniejszej decyzji). Jak wynika z powyższego, w żadnym asortymencie maszyn rolniczych udział spółki „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o., nie przekroczył w rynku właściwym progu 30%.

Reasumując, z uwagi zatem na udział Deere & Company w światowym rynku produkcji kombajnów zbożowych, wynoszący (**tajemnica przedsiębiorstwa**), a także ze względu na istnienie między uczestnikami koncentracji powiązania typu dostawca–odbiorca, należy uznać, iż przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ na ww. rynek w ujęciu wertykalnym.

c) Organ antymonopolowy uznał również, iż w przedmiotowej koncentracji nie występują rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ w *układzie konglomeratowym*. Brak jest bowiem rynków, na których uczestnicy koncentracji dysponowaliby udziałem wyższym niż 40%, zarówno w obrębie światowego rynku produkcji poszczególnych rodzajów maszyn rolniczych, jak i w obrębie polskiego rynku dystrybucji tych maszyn.

***

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności poprzez powstanie lub umocnienie się pozycji dominującej na rynku.

Analiza skutków niniejszej koncentracji nie wykazała zagrożeń dla rynku polskiego płynących z przejścia przez Deere & Company kontroli nad spółką „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. Organ antymonopolowy uznając za zasadne wyrażenie zgody na dokonanie przedmiotowej koncentracji, wziął pod uwagę w szczególności następujące przesłanki:

- brak jest rynków właściwych, na które koncentracja wywierałaby wpływ w układzie horyzontalnym lub konglomeratowym;
- istnieje wprawdzie jeden rynek produktowy (produkcji kombajnów zbożowych), na który koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym, lecz wpływ ten uwidacznia się na poziomie produkcji tego asortymentu maszyn rolniczych w skali światowej. Przedmiotowa koncentracja dotyczy zaś polskiego rynku dystrybucji produktów marki „John Deere”, na którym udział Deere & Company w zakresie sprzedaży kombajnów zbożowych wynosi **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Ze względu na istnienie silnej konkurencji na polskim rynku dystrybucji kombajnów zbożowych (o czym świadczą dane przedstawione poniżej), wydaje się mało prawdopodobne, aby wysoki udział Deere & Company w produkcji tych urządzeń (w skali światowej), mógł wywrzeć istotny wpływ na dotychczasowe relacje między tym producentem, a przejmowaną przez niego spółką dystrybucyjną;
- z punktu widzenia konkurencji, przejście przez Deere & Company kontroli nad spółką „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o. nie wpłynie negatywnie na sytuację na polskim rynku maszyn rolniczych, zmieni się bowiem tylko właściciel spółki, co nie będzie wywierać żadnego znaczącego wpływu na dotychczasową strukturę tego rynku;
- zmiana właściciela nie będzie mieć zasadniczego wpływu na zmianę sytuacji rynkowej „John Deere – Rolimpex Maszyny Rolnicze” Sp. z o.o., ponieważ spółka nadal będzie działać w silnie konkurencyjnym otoczeniu. Na rynku

polskim są bowiem obecni, obok rodzimych, także przedstawiciele największych światowych producentów maszyn rolniczych, którzy posiadają wysoką pozycję na tym rynku, a ich oferta stanowi silną konkurencję dla produktów marki „John Deere”. Są to przykładowo:

- Class – 60% udziału w rynku kombajnów zielonkowych i ok. 36% udziału w rynku kombajnów zbożowych,
- New Holland (łącznie z Bizonem) – 47% udziału w rynku kombajnów zbożowych,
- Ursus i Case New Holland – odpowiednio 40% i 22% udziału w rynku ciągników sadowniczych,
- Kverneland i Kuhn – odpowiednio 36% i 25% udziału w rynku kosiarek,
- Zetor – 26%% udziału w rynku ciągników rolniczych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 17 ustawy antymonopolowej. Wskutek niniejszej koncentracji nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji, szczególnie poprzez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na polskim rynku maszyn rolniczych.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479²⁸ k.p.c., od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*

Dyrektor
Departamentu Ochrony Konkurencji
Piotr Mück

Otrzymuje:

Pan Krystian M. Ziemiński

Pełnomocnik:

Deere & Company

Dr Krystian Ziemiński & Partners

Kancelaria Prawna sp.k.

ul. Strusia 10

60-711 Poznań